

Nr 178.

Av herr **Carlström**, om ökat anslag till täckdikningar.

Från och med 1933 har riksdagen varje år anvisat medel till bidrag till täckdikningar. De för de olika budgetåren beviljade anslagsbeloppen hava varit följande: för 1933/1934 kr. 1,000,000, för vartdera året 1934/1935 och 1935/1936 kr. 1,500,000 samt för budgetåret 1936/1937 kr. 1,000,000.

De syften, som ursprungligen legat till grund för ifrågavarande anslags beviljande, hava varit *dels* och i främsta rummet att genom täckdikningsarbetenas ökade omfång minska arbetslösheten, *dels ock* att, enär täckdikningen har stor betydelse för jordbrukets avkastning och lönsamhet, upphjälpa och stödja jordbruket. Att största betydelsen kommit att fästas vid anslagets uppgift att lindra arbetslösheten framgår tydligt av 1936 års riksdags beslut, att, på dåvarande chefens för jordbruksdepartementet och av jordbruksutskottet tillstyrkta förslag, sänka anslaget från 1,500,000 till 1,000,000 kronor. Också har den nuvarande chefen för jordbruksdepartementet i anslutning till nämnda beslut och under hänvisning till de rådande förhållandena på arbetsmarknaden föreslagit i årets statsverksproposition en minskning av anslaget i fråga med ytterligare 500,000 kronor, eller att riksdagen ville anvisa för budgetåret 1937/1938 endast 500,000 kronor. I resp. propositioner har också tydligt utsagts, att avsikten vore att i sinom tid avveckla anslaget.

Emellertid har genom den stora efterfrågan på bidrag för täckdikningsföretags utförande till full evidens visats att detta slag av jordbrukshjälp varit minst lika populär hos landets jordbrukare som någon annan statens understödsform för grundförbättringsåtgärder, exempelvis bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk. — Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1936 angående anslagsäskanden meddelat, att för budgetåret 1936/1937 ansökningar inkommit om bidrag till täckdikningar å ett sammanlagt belopp av omkring 2,326,000 kronor och att detta belopp utgjorde en avsevärd ökning mot de år, då högre statsbidrag funnits tillgängligt. — I samma skrivelse hade lantbruksstyrelsen anfört att, även om arbetslösheten ej längre motiverade samma anslag som tidigare, styrelsen ändock för sin del ville ifrågasätta, »att med hänsyn till önskvärdenheten av fortsatt kraftigt befrämjande från statens sida av täckdikningsverksamheten, särskilt å de små och medelstora jordbruken, anslag för ändamålet måtte anvisas jämväl för budgetåret 1937/1938 med samma belopp som för innevarande budgetår, eller med 1,000,000 kronor».

Till denna av lantbruksstyrelsen uttalade mening ansluter jag mig helt. Jag anser nämligen att denna form för jordbrukets upphjälpande är synnerligen viktig och till sina verkningar minst lika betydelsefull som de övriga

statsunderstödda grundförbättringsföretagen. Ej minst gäller detta för Norrland, där täckdikningen ännu ej fått någon nämnvärd utbredning.

Det har från norrländskt håll uttalats missnöje över att de av staten vidtagna åtgärderna för höjande av prisnivån å jordbrukets produkter väsentligen gynnat jordbrukarna i landets södra delar, men mycket litet hjälpt de norrländska jordbrukarna. Detta förhållande har sin förklaring i svårigheterna att finna någon lämplig form för direkt och omedelbart verkande stöd åt det norrländska jordbruket, som arbetar under helt andra förhållanden än jordbruket i landets mera sydliga delar. För min del håller jag före, att ett upphjälpande av det norrländska jordbruket måste ske genom planmässiga åtgärder på lång sikt. En dylik åtgärd är den här påtalade, nämligen fortsatt bidrag från statens sida till täckdikningar.

Om beträffande landets södra delar något större behov av statsbidrag till täckdikningsföretag ej längre anses vara tillfinnandes, så gäller icke detta omdöme för Norrland. Jag har emellertid ej ansett mig böra närmare ingå på en dylik avvägning av behovet och därför ej heller haft anledning föreslå några andra grunder för bidragets utgående än vad som hittills tillämpats.

Under åberopande av de skäl, som sålunda anförts, får jag hemställa,

att riksdagen för budgetåret 1937/1938 måtte till Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1937.

C. Fr. Carlström.
